

Sztuka nie złagodzi naszych frustracji

„Kolekcja MOCAK-u”, dodatek do „Gazety Wyborczej” z 30 listopada 2013.

Wyzwaniem edukacji odnoszącej się do sztuki współczesnej jest wynalezienie odpowiedniej formy, która poprzez aranżowane w jej ramach działania umożliwiłaby jak największemu gronu odbiorców korzystanie z potencjału sztuki. W programie edukacyjnym treść jest istotna, ważniejszy jednak jest sposób budowania relacji z odbiorcami, który powinien korespondować ze specyfiką instytucji będącej przestrzenią spotkania. MOCAK tworzy nowe formy działań edukacyjnych, prowadząc aktywny i otwarty dialog z zapraszającymi do muzeum grupami. Celem działań edukacyjnych podejmowanych w MOCAK-u jest dostarczanie układów odniesienia pomagających w rozumieniu sztuki współczesnej. Pisząc „rozumienie”, mam na myśli umiejętność umieszczania danej idei w szerszym kontekście i zajęcie aktywnej postawy wobec znaczenia, jakie wyłania się w efekcie takiego działania. Jednym z ważnych kontekstów umożliwiających tworzenie indywidualnych odniesień do każdego z prezentowanych w muzeum dzieł, jest Kolekcja MOCAK-u, która „przypomina słownik zawierający odpowiednią ilość słów do konstruowania odmiennych tekstów” (Maria Anna Potocka). Różnorodne projekty edukacyjne, tworzone z wykorzystaniem prac z Kolekcji MOCAK-u, umożliwiają dzieciom i dorosłym spotkanie ze sztuką współczesną, z jej twórcami, a tak że kolekcjonerami, komentatorami, osobami odpowiadającymi za jej dokumentowanie i organizowanie wystaw. Uczestnicy zajęć mają możliwość dzielenia się doświadczeniami oraz zdobywania narzędzi nie zbędnych do samodzielnego poznawania świata sztuki.

Adresatami projektów edukacyjnych są osoby należące do różnych grup wiekowych (dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, gimnazjaliści, uczniowie szkół średnich, studenci, młodzi dorośli, osoby w średnim wieku, seniorzy) oraz społecznych (osoby niepełnosprawne, edukatorzy, nauczyciele szkolni i akademicy, mieszkańcy mniejszych miejscowości, osoby zagrożone różnymi formami wykluczenia). Muzeum proponuje lekcje muzealne dostosowane do potrzeb dzieci w różnym wieku. Prowadzone są także warsztaty dla dzieci i młodzieży, projekty z udziałem artystów i konserwatora sztuki współczesnej oraz akcje społeczne adresowane do najmłodszych odbiorców.

Realizujemy także cykliczne wydarzenia „Tydzień Seniora” oraz „Czas na sztukę”, poprzez które muzeum zachęca seniorów do aktywnego poznawania sztuki współczesnej. Współpracujemy także z poszczególnymi domami i klubami seniora. Muzeum podejmuje działania, będące odpowiedzią na bieżące problemy społeczności Krakowa, pragnie także ukazywać je w szerszym kontekście, co staje się możliwe dzięki aktywności artystów oraz problematyce prac prezentowanych w Muzeum. Realizowane przez nas akcje społeczno-artystyczne mają na celu zmianę przestrzeni miasta, budowanie relacji pomiędzy mieszkańcami a środowiskami twórców, promowanie postaw sprzyjających trosce o to, co wspólne.

Wśród adresatów zindywidualizowanych działań znajdują się osoby niewidome i z dysfunkcją wzroku, osoby głuchonieme, pacjenci szpitali psychiatrycznych, uczniowie szkół przyszpitalnych, uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej, wychowankowie domów dziecka i świetlic socjoterapeutycznych, seniorzy w trakcie leczenia psychiatrycznego i dorosłe osoby z autyzmem. Realizowany przez nas projekt „Muzeum bez barier” ma charakter integracyjny i animacyjny. Warsztaty realizowane w ramach tego przedsięwzięcia opierają się przede wszystkim na wymianie i wzajemnym wspieraniu się w rozwoju. W ramach projektu „Porozmawiajmy o edukacji” pracownicy Muzeum spotykają się z wykładowcami, studentami oraz artystami zainteresowanymi tematyką edukacji kulturalnej. Celem wykładów, warsztatów i dyskusji jest dzielenie się praktyczną wiedzą dotyczącą pracy w muzeum sztuki. Muzeum wydaje także publikacje o tematyce edukacyjnej.

Sztuka zachowuje zdolność do wywoływania zmiany, w przeciwieństwie do większości wytworów współczesnej kultury, nie dąży do zniesienia frustracji, nie upewnia nas w zgodnym z naszymi oczekiwaniami obrazie świata i siebie. Cechą charakterystyczną sztuki współczesnej jest to,

że nie szuka „bezpieczeństwa w cudzych czasach”. Nie uchyla się od najtrudniejszych problemów i edukacja, która ma za nią podążać, nie może być in na. W takiej postawie wyraża się głęboki szacunek wobec odbiorcy.